

6 mei 2020

Beste lezer,

Voelt u zich vooral vrij om deze nieuwsbrief over de laatste ontwikkelingen rond de re-integratie van (ex-)gedetineerden te verspreiden onder mensen die het aangaat. Geïnteresseerden kunnen zich ook abonneren via projectdenr@dji.minjus.nl.

En kijkt u ook even op DJI.nl naar de geactualiseerde [infographic](#) over re-integratie. De pagina's over re-integratie op de website van DJI worden overigens deze zomer ingrijpend vernieuwd en geactualiseerd.

- ✓ [Van buiten naar binnen ... via andere wegen](#)
- ✓ [Gemeenten profiteren van band met PI's](#)
- ✓ [Coronacrisis versterkt samenwerking DJI en reclassering](#)
- ✓ [Maatschappelijke organisaties vinden weg naar gedetineerden en hun familie](#)
- ✓ [Gegevensdeling tussen DJI en gemeenten nu via Injus](#)
- ✓ [Prijswinnaar Surant steunt gedetineerden en personeel PI's](#)
- ✓ [Justis lanceert VOG-check](#)

Van buiten naar binnen ... via andere wegen

De gemeenten en reclassering in een zo vroeg mogelijk stadium van de detentie de PI in om samen met de gedetineerde en DJI te werken aan re-integratie: zo staat het in het bestuurlijk akkoord 'Kansen bieden voor re-integratie'. In deze coronacrisis vraagt het echter veel creativiteit om de wereld in niet-fysieke vorm van buiten naar binnen te brengen. Partijen slagen er wonderwel in.

Sinds 14 maart 2020 zijn alle verlopen van gedetineerden opgeschort. Ook wordt de instroom in de penitentiaire inrichtingen zoveel mogelijk beperkt. Eveneens is alle bezoek aan de penitentiaire inrichtingen opgeschort. Alleen bezoek van advocaten is in beperkte mate toegestaan. Met deze maatregelen probeert DJI het coronavirus buiten de gevangenisdeuren te houden en personeel en gedetineerden te beschermen.

Bellen en skypen

Om het contact met onder meer netwerkpartners toch mogelijk te maken heeft DJI voor gedetineerden de mogelijkheden verruimd om te bellen en te skypen. Netwerkpartners maken er grif gebruik van. Ze wenden ook andere middelen aan om gedetineerde burgers te blijven ondersteunen bij een succesvolle terugkeer naar de samenleving, zoals ouderwets brieven schrijven of zelf bijdragen aan het

beltegoed van gedetineerden.

Het nieuwe normaal

Inmiddels is DJI zich aan het voorbereiden op het 'nieuwe normaal', aangezien naar verwachting voor een langere periode maatregelen nodig blijven. Voor bezoek van netwerkpartners blijft gelden: bij voorkeur digitaal en anders achter (plexi)glas.

Meer informatie over de coronamaatregelen vindt u op de website van [DJI](#).

Gemeenten profiteren van band met PI's

Veel gemeenten zoeken andere wegen om toch in contact te blijven met hun burgers in detentie. De gemeenten Utrecht en Rotterdam bijvoorbeeld hebben nu veel profijt van hun eerdere aanwezigheid in de penitentiaire inrichtingen.

De specialisten Detentie & Re-integratie van de gemeente Rotterdam komen normaliter wekelijks in de PI's in onder meer Dordrecht, Rotterdam, Krimpen aan den IJssel en Alphen aan den Rijn. Ze kennen de casemanagers goed en hebben daar nu veelvuldig telefonisch contact mee om af stemmen welke gedetineerden ondersteuningsvragen hebben.

Belverzoek

Jacqueline de Graaf, ketenregisseur D&R bij de gemeente Rotterdam, vertelt: "Met de PI Dordrecht bijvoorbeeld hebben we het zo afgesproken: onze consulenten Front Office houden bij welke nieuwe Rotterdamse gedetineerden er geplaatst worden. Aan de hand van deze lijst dient onze specialist D&R een belverzoek in via het RIC. De medewerker van het RIC plant dan een belafsprake in en zorgt ervoor dat de betreffende gedetineerde in het RIC aanwezig is." Met gedetineerden in andere inrichtingen in de regio communiceert de gemeente meer op ad-hocbasis via Skype of telefonisch.

BRP-adres

Aan de inrichtingen elders in het land heeft Rotterdam de factsheet en folder nazorg gestuurd. Daarnaast verstuurt de gemeente aan iedere gedetineerde, waarvan een einde detentie melding is ontvangen, de nazorg folder met daarin de contactgegevens van het team D&R. Deze folder wordt verzonden naar het laatst bekende BRP- adres of naar het adres dat de gedetineerde bij de casemanager als terugkeeradres heeft opgegeven.

Lijst uitstroom

De gemeente Utrecht stuurt eveneens foldermateriaal naar de PI's in het land en vraagt het personeel deze uit te reiken aan Utrechtse gedetineerden. Met de PI Nieuwegein is intensief contact. Johan Derriks, specialist Detentie en Terugkeer van de gemeente Utrecht, zegt: "We krijgen iedere week een lijst met de uitstroom. Die gedetineerden benaderen we met een persoonlijke brief met het verzoek ons te bellen. Zo kunnen we toch dingen regelen voor bijvoorbeeld onderdak, een uitkering of zorgvoorzieningen. We merken dat deze manier van werken resultaat heeft. Mensen bellen ons, ook mensen die al vrij zijn."

Derriks en De Graaf zijn heel positief over de medewerking die ze nu van DJI krijgen. Derriks heeft nog wel een wens: "Het zou heel mooi zijn als nieuw ingestroomde gedetineerden al bij binnenkomst ons telefoonnummer krijgen, zodat we ze snel kunnen spreken. Maar goed, ik kan me ook voorstellen dat het lastig is nu er minder personeel aanwezig is."

Coronacrisis versterkt samenwerking DJI en reclassering

De coronacrisis dwingt de reclassering tot een verschuiving van prioriteiten. Voor de terugkeer van gedetineerden naar de samenleving is de samenwerking met DJI aangepast.

Alle werkstraffen, waar de reclassering normaliter op toeziet, zijn voorlopig opgeschort. Voor gedetineerden die in de laatste periode van hun detentie in een Zeer Beperkt Beveiligde Inrichting zitten en al veel 'buiten' verblijven, is de detentie omgezet in elektronische controle middels een enkelband. Dit vraagt van de reclassering als toezichthouder extra inzet.

Volgens de visie op gevangenisstraffen van minister Sander Dekker voor Rechtsbescherming moeten de reclasseringswerkers veel in de PI te vinden zijn. Nu dat even moeilijk gaat, zijn er andere manieren gevonden.

Non-verbale communicatie

Tineke Rijbroek, adviseur van de reclassering in JC Zaanstad, licht toe: "De PI had al een speciaal e-mailadres aangemaakt waarop wij onze terugbelverzoeken kunnen mailen. Medewerkers van de PI geven deze verzoeken door aan de gedetineerde die vervolgens telefonisch contact met ons kan opnemen. Natuurlijk mis je in een telefoongesprek de non-verbale communicatie van een gedetineerde. En een gedetineerde die op een kamer zit met een andere gedetineerde, kan ook niet altijd vrijuit spreken. Toch zijn we blij dat we op deze manier contact kunnen maken."

Plexiglas schermen

Voor gedetineerden die geen beltegoed hebben of een telefoongesprek niet kunnen betalen, wordt door de reclassering een uitzondering gemaakt; zij mogen collect-call bellen. En als de reclassering face- to- face contact toch echt nodig vindt, heeft DJI een speciale voorziening getroffen. "Dan spreken we de cliënten in de spreekkamers. DJI heeft voor ons geregeld dat wij onze cliënten veilig kunnen bezoeken, onder andere door in sommige spreekkamers plexiglas te plaatsen", aldus Rijbroek.

In die zin heeft deze bijzondere periode ook voordelen. "Het levert in ieder geval op dat we elkaar nog beter weten te vinden en te waarderen. De samenwerking wordt hierdoor ook verder versterkt."

NB: De foto boven dit bericht is afkomstig van Reclassering Nederland.

Maatschappelijke organisaties vinden weg naar gedetineerden en hun familie

Filmpjes voor kinderen van gedetineerden, skypen, bellen, onbeschreven kaarten met een postzegel erbij sturen; vrijwilligers- en andere organisaties doen er alles aan om gedetineerden en hun sociaal netwerk te bereiken.

Gedetineerden mogen sinds 14 maart geen bezoek van familie of vrienden ontvangen. Vrijwilligers, die normaliter al veel oog hebben voor het geestelijk welzijn van de gedetineerde medemens, begrijpen het leed dat dit veroorzaakt en spelen daarop in. Een kaart met paaswensen ging gepaard met een lege kaart en een postzegel zodat de gedetineerde die naar familie kon sturen. Humanitas heeft speciaal een [filmpje](#) ontwikkeld voor kinderen met een gedetineerde ouder. Daarin wordt de huidige situatie in eenvoudige taal uitgelegd.

E-mates

Veel organisaties maken gebruik van het particuliere online communicatieplatform [E-mates](#). Via die weg kunnen zij gedetineerden mails sturen. In sommige PI's kunnen de organisaties een tegoed voor de gedetineerde doneren zodat hij/zij kan terugmailen. "Dat is niet in iedere PI zo. We zouden het een verbetering vinden als dat wel het geval is", zegt een woordvoester van Gevangenzorg Nederland.

Ook pleit zij ervoor dat alle penitentiaire inrichtingen hetzelfde beleid voor het gebruik van Skype hanteren. "Het is steeds zoeken wat wel en niet kan per PI. Tegelijkertijd merken we het meedenken van personeel van PI's en waarderen we dit enorm."

Eenzaamheid

Gevangenzorg Nederland heeft de openingstijden verruimd van de online chat, waar bezorgde familieleden en (ex-)gedetineerden zelf anoniem met vrijwilligers in gesprek komen. De gesprekken gaan nu meer dan anders over eenzaamheid en angst volgens de woordvoerder.

Herstelbemiddeling

Bemiddelaars van Perspectief Herstelbemiddeling maken normaliter altijd persoonlijk kennis met een gedetineerde als die een verzoek heeft ingediend voor contact met het slachtoffer. Met de beperkingen door corona is dat nu niet mogelijk. Toch worden er wegen gevonden.

Zo kon bemiddelaar Hassan El-Harrak, met hulp van herstelconsulent Evert Kampert van PI Arnhem, een telefonisch gesprek voeren met een dader van een aantal gewapende overvallen. De dader is vastberaden om met alle slachtoffers schoon schip te maken. Na een eerder traject vorig jaar bleken de slachtoffers om wie het nu gaat, alleen open te staan voor het ontvangen van een brief.

El-Harrak: "De dader en de slachtoffers, twee bedrijfsleiders, vonden het fijn dat de zaak toch kon worden opgepakt. Inmiddels hebben de slachtoffers de brief van de dader gelezen en zijn nu bezig hun reactie op papier te zetten." Een uitgebreider verslag van deze casus is te vinden op de [website](#) van Perspectief Herstelbemiddeling.

Gegevensdeling tussen DJI en gemeenten nu via Injus

De gegevensuitwisseling tussen penitentiaire inrichtingen en gemeenten gaat sinds eind maart 2020 in zijn geheel via de Berichtenbox Re-integratie van het Informatieportaal Justitiabelen (Injus) van de Justitiële Informatiedienst (Justid).

Door verscherpte privacywetgeving zag DJI zich genoodzaakt de wijze van gegevensuitwisseling tussen penitentiaire inrichtingen en gemeenten aan te passen. Eerst werd de tijdelijke voorziening Applicatie Gegevensverstrekking Gemeenten (AGG) daarvoor gebruikt. Eind maart 2020 is het overgegaan naar Injus.

Informatieblad

De gemeenten kunnen al sinds eind 2019 de meldingen begin en einde detentie via Injus inzien. Via dat systeem ontvangen ze nu ook het informatieblad over de hulpvraag van de gedetineerde op het gebied van de basisvoorwaarden voor re-integratie. Daarvoor moet een gedetineerde eerst een toestemmingsverklaring invullen.

Nazorgkandidaten

De overgang naar Injus is soepel verlopen. Inmiddels zijn 322 gemeenten aangesloten op het systeem. Dat is goed voor 98,3% van de nazorgkandidaten (personen met verblijfsrecht en een BRP-inschrijving). Overigens is het aantal detentiemeldingen recentelijk aanzienlijk verminderd. Ook ontvangen gemeenten minder informatiebladen. Dat heeft alles te maken met de uitdagingen waar de coronacrisis de inrichtingen voor stelt en de sterk verminderde instroom van gedetineerden in de PI's. Dat betreft zowel verdachten van delicten als zelfmelders en arrestanten.

Wettelijke grondslag

Het werken met toestemming is een tijdelijke aangelegenheid. Het Wetsvoorstel straffen en beschermen bevat een wettelijke grondslag voor het delen van informatie tussen DJI, gemeenten en reclassering. Daarbij gaat veiligheid boven privacy. Een toestemmingsverklaring is dan niet meer nodig. De nieuwe wet treedt volgend jaar in werking.

Meer informatie over gegevensdeling is te vinden op de [website van DJI](#).

Prijswinnaar Surant steunt gedetineerden en personeel PI's

Ik denk aan jou

In deze tijden van crisis

Vrijwilligersorganisatie Surant heeft kaarten, flyers en posters gestuurd naar inrichtingen waar veel van haar vrijwilligers normaliter aanwezig zijn. Dit om personeel en gedetineerden een hart onder de riem te steken. De organisatie heeft reden tot blijdschap. Surant is een van de prijswinnaars van de campagne Help Nederland Vooruit van het ING Nederland Fonds.

De vrijwilligersorganisatie die (ex-)gedetineerden ondersteunt, heeft daarmee een bedrag van 5.000 euro ontvangen. Winnaar Surant wil de donatie gebruiken om materialen en gereedschappen aan te schaffen voor het Klusloket in Almere. Via dat loket voeren ex-gedetineerden klussen uit voor mensen van een kleine beurs. Surant heeft daarnaast verschillende buiten-RIC's (re-integratiecentra) waar ex-gedetineerden voor hulp en ondersteuning terecht kunnen.

Maatschappelijke projecten

Het ING Nederland Fonds organiseerde voor de 5e keer Help Nederland Vooruit ter ondersteuning van lokale maatschappelijke projecten die mensen vooruit helpen. Na een selectie bleven er ruim 250 initiatieven in de race en kon er in januari per provincie gestemd worden. De lokale initiatieven voerden actief campagne en mede daardoor brachten ruim 70.000 Nederlanders hun stem uit. Surant won de eerste prijs in de provincie Flevoland.

Kaart ter ondersteuning

Deze weken ontvingen verschillende PI's posters, kaarten en flyers van Surant. De stichting wil daarmee een bemoedigend gebaar maken naar personeel en gedetineerden in deze moeilijke tijden.

Justis lanceert VOG-check

Justis heeft de VOG-check geïntroduceerd. Daarmee kunnen burgers online bekijken hoe groot de kans is dat ze in aanmerking komen voor een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG).

Sommige burgers, zeker mensen met een strafblad, vinden het spannend om een VOG, die ze nodig hebben voor een toekomstige baan of voor vrijwilligerswerk, aan te vragen. Uit angst voor een afwijzing laten ze het vaak achterwege. Ten onrechte, want slechts een klein deel van de aanvragen wordt geweigerd (0,33 % in 2019).

Vragenlijst

Om die angst weg te nemen heeft Justis de VOG-check ontwikkeld. De potentiële aanvrager beantwoordt online een beperkt aantal vragen en aan de hand daarvan worden de kansen op het verkrijgen van de Verklaring zichtbaar. De check is op zichzelf niet bepalend voor de uitkomst van de aanvraag. Justis kijkt naar het totale beeld van een aanvrager.

Als de dienst het voornemen heeft de aanvraag van een VOG van een (ex-)gedetineerde af te wijzen, dan krijgt deze de mogelijkheid tot het insturen van schriftelijke informatie. Dat kunnen zijn een Beschrijving Getoond Gedrag (BGG) en rapportages die zijn verstrekt door de penitentiaire inrichting, evenals rapportages van hulpverlenende instanties.

Lees meer informatie op de website van [Justis](#).

Colofon:

Deze nieuwsbrief is een uitgave van:

Project Detentie & Re-integratie

Divisie GW/VB, DJI

Raamweg 9-11

2596 HL Den Haag

Vragen? Reacties? Aanmelden of afmelden?

Mail naar het [project D&R](#).